

הלכות הדרף היומי

מסכת סוכה

תוכן

- א. עושה לו טפח שוחק ומעמידו בפחות משלשה טפחים סמוך לדופן וכל פחות משלשה סמוך לדופן כלבוד דמי.....1
- ב. סוכה העשויה כמבוי כשרה ... עושה לו פס ארבעה ומשהו ומעמידו בפחות משלשה סמוך לדופן ... וצריכא נמי צורת הפתח.....4
- ג. לא סבר מר להא דרבא דאמר רבא ונתרת נמי בצורת הפתח4
- ד. שתיים כהלכתן ... וכן לשבת מגו דהויא דופן לענין סוכה הויא דופן לענין שבת ...5
- ה. דופן סוכה כדופן שבת ובלבד שלא יהא בין קנה לחברו שלשה טפחים.....6
- ו. ויתירה שבת על סוכה שהשבת אינה נתרת אלא בעומד מרובה על הפרוץ מה שאין כן בסוכה7
- ז. סיכך על גבי מבוי שיש לו לחי ... סיכך על גבי פסי ביראות כשרה.....8
- ח. ושחמתה מרובה מצלתה פסולה ... חמתה מחמת סיכוך ולא מחמת דפנות9
- ט. העושה סוכתו כמין צריף או שסמכה לכותל9
- י. סוכה העשויה ככבשן.....9

דף 92.

א. עושה לו טפח שוחק ומעמידו בפחות משלשה טפחים סמוך לדופן וכל פחות משלשה סמוך לדופן כלבוד דמי

כדי¹ להבין היטיב אקדים לכאן כמה עקרים להלכה זו –

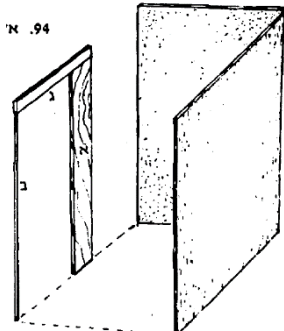
- א) כבר התבאר ששיעור סוכה הוא שתהא מחזקת ז' על ז' טפחים לפחות
- ב) בגמרא למדנו מהמקרא שאינה קרויה סוכה ע"י הסכך לבד אא"כ יש לה
- ג' דפנות, והלכה למשה מסיני שאחת מן הדפנות מספיק שרחבה בטפח אחת. ג) צריך שאותו טפח יהיה נראה כדופן.

¹ לשון המשנה ברורה תרל ס"ק ו

הלכות הדרף היומי

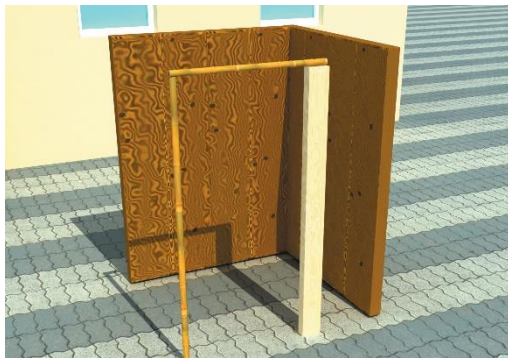
מסכת סוכה

ולפיכך אם יש לו שתי דפנות סמוכות² וצמודות³, זו אצל זו כל אחת באורך

של לפחות שבעה טפחים – 68.74 ס"מ, והם בזווית של תשעים מעלות כמין ר, ואינו רוצה לבנות דופן מלאה בצד השלישי מדאורייתא⁴ צריך שיקה קרש או קורה שיש ברחבה טפח⁵ ומשהו, לחזו"א מעט יותר מ – 9.82 ס"מ, ולהר"ח נאה מעט יותר מ – 8 ס"מ וגובהה עשרה טפחים, ויעמידנה במרחק של מעט פחות משלושה טפחים – 23.4 ס"מ בסמוך לאחד משתי הדפנות.

ומכיון שלמדנו שכל פחות מן ג' טפחים כלבוד דמי כלומר שהריוח הזה הרי הוא כסתום נמצא שיש כאן ארבע טפחים והוא רוב דופן⁶ מהכשר סוכה שהוא ז"ט, וכדי להשלים שיעור כל הדופן מדרבנן⁷ יעשה מלבד זאת צורת הפתח.

כלומר שיעמיד קנה כנגד אותו טפח כך שהמרחק מהקנה לדופן הסמוכה לטפח יהיה שבעה טפחים⁸, ומניח קנה מן הטפח עד הקנה שכנגדו למעלה על גביהן, או אפילו למעלה מהן ואינו נוגע בהן רק שיהיה כנגדן, ונמצא שיש כאן דופן שלם של ז' טפחים. ועל ידי זה הוכשרה כל הסוכה גם מה שמעבר לשבעה

² שו"ע ונו"כ תרל ב

³ וזה מה שנקרא בלשון הפוסקים "דעריבין", והם סתומות ושלמיות ולא בנויות על ידי לבוד או צורת הפתח כמבואר להלן.

⁴ מ"ב שם ס"ק י בשם הפמ"ג אולם בבה"ל שם ד"ה ויעשה לה כתב "וצ"ע עליו מדברי התוספות דף ז: ד"ה סיכך ע"ג מבוי וכו' דמוכת בהדיא דהטפח שוחק ג"כ הוא מדרבנן ומדאורייתא די בטפח הסמוך לכותל וצ"ע אח"כ מצאתי שחזר בעצמו בא"א סק"ז".

⁵ ואע"ג שמותר לעשות דפנות הסוכה בקנים שמעמידם פחות פחות מג"ט רחוק זה מזה זה הוא בעושה כן ד' דפנות דהיינו קנים כאלה מארבעה רוחות, אבל כשאין רוצה לעשות רק ג' דפנות, בעינן שתי מחיצות שסמוכות זה לזה ושלמות והשלישית בטפח מ"בשם ס"ק ז

⁶ ואע"ג שבסתם טפח יהיה ג"כ רוב דופן שהרי זה יותר מג"ט ומחצה, אכן משום דבציר מארבעה טפחים לא השיב בשום דוכתא, להכי הצריכו טפח מרווח. מ"ב שם ס"ק הבשם הר"ן

⁷ מ"ב שם ס"ק ט בשם הבי"ח ועיי"ש בשעה"צ ס"ק ה שהביא מפרי מגדים שמשום כך להניח צורת הפתח על ידי עכו"ם בשבת ויום טוב, יש לומר דמותר אם שכח לעשות קודם יום טוב, דהוי שבות דשבות במקום מצוה.

⁸ שער הציון שם ס"ק ב

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/GBwUrGXgJmSBYBitDGM0T3>

הלכות הדרף היומי

מסכת סוכה

טפחים⁹. וי"א¹⁰ שאין זה מכשיר את המשך הסוכה וכדי לכשיר את המשך הסוכה יש להמשיך את צורת הפתח עד הדופן הנגדית.

וי"א¹¹ שאין צריך להניח קנה למעלה מכיון שהסכך עצמו יכול להחשב כקנה עליון של צורת הפתח והסומך על דעה זו לא הפסיד¹².

אם רוצה יכול העמיד קנים במרחק של פחות משלושה לטפח עד שיגיע לאורך שבעה טפחים, במקום לעשות צורת הפתח¹³.

ואם יש דפנות של ז' טפחים הסמוכות כנוצר ורוצה להגדיל את שטח הסוכה, יכול לעשות שאר הדופן שלהם ע"י צורת הפתח, או עומד מרובה, או קנה קנה פחות מג' ויכול להעמיד אח"כ הטפח ומשהו וצורת הפתח הנזכר מכיון כנגד ההארכה¹⁴.

ואם עושה דופן שלישית של שבעה טפחים אפילו אם הדפנות האחרות ארוכות הרבה יותר ממנה הסוכה כשרה אפ' אם אינו מסמיך אותה לאחת הדפנות ובלבד שלא יתרחק יותר מעשר אמות כדלהלן.

ונהגו עכשיו לעשות מחיצות שלימות, ולא להסתמך על עצות של לבוד וצוה"פ הנזכרים, כי אין הכל בקיאות בדין המחיצות, ומי שאין לו כדי צרכו למחיצות, עדיף אז לעשות ג' מחיצות שלימות, מד' שאינן שלימות, ובהלכות של ר' יצחק גיאות כתב שמצוה מן המובחר שיהיה ג' דפנות הסוכה שתומות מכל רווחתיה, ולא יהא מקום פתוח אלא מקום הפתח בלבד¹⁵.

⁹ כ"ב בלבושי שרד שאם הדופן השלמה היא ארוכה, אין צריך שיגיע הצורת הפתח עד קצה השני של כותל השלמה ואין צריך אלא עד ז' טפחים. והנה הלבוש כתב דלכך צריך להעמיד הקנה עד כנגד סוף הכותל השני כדי להכשיר כל אורך הכותל, שאם לא כן לא יחשב רק עד ז' טפחים, עד כאן לשונו. ולעניות דעתי צריך עיון בזה, דהא הוא בעצמו סובר דאם עושה דופן של ז' טפחים ממילא מותר בכל הסוכה, וכמו שיתבאר דינו בסימן תרל"א סעיף ז' בדין פסל היוצא מן הסוכה, וכמו שכתב אחר כך בהדיא, וזה נמי כשעושה דופן על ידי לבוד עם צורת הפתח גם כן כהאי גוונא הוא, דהא דופן גמור הוא אף לענין שבת, וכן מוכח מן הר"ן עיין שם וכן משמע מביאור הגר"א בסימן תרל"א סעיף ז', אחר כך מצאתי בפרי מגדים באשל אברהם בסימן הנ"ל סעיף קמ"ד שםפקפק גם כן על דבריו בזה.

¹⁰ הזו"א סי' ע"ה סק"ח שאין אמור דין פסל היוצא מן הסוכה אלא כשיש דופן שלישית של ז' טפחים שלימות (ללא לבוד וצורת הפתח).

¹¹ דעת הרמ"א שם ועיין במ"א שהקשה על זה מירושלמי ודעתו דראוי להחמיר משום דאינו נעשה הסכך לכך אבל הפמ"ג וביאור הגר"א יישבו קושיתו.

¹² מ"ב שם ס"ק יג מהבכורי יעקב

¹³ הזו"א שם ס"ק י"ב

¹⁴ הזו"א סי' ע"ה סק"י

¹⁵ רמ"א שם סעי' ה' ומ"ב ס"ק כח

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/GBwUrGXgJmSBYBitDGM0T3>

הלכות הדף היומי

מסכת סוכה

ב. סוכה העשויה כמבוי כשרה ... עושה לו פס ארבעה ומשהו ומעמידו בפחות משלשה סמוך לדופן ... וצריכא נמי צורת הפתח

היו לה שני דפנות זו כנגד זו וביניהם מפולש, יכול בדופן השלישית להעמיד קרש של שבעה טפחים. והסוכה כשירה, אפילו אם המרחק ביניהם גדול ובלבד שלא יהיה יותר מעשר אמות בין הדופן הקצרה לדופן השלימה¹⁶.

וכן יכול לעשות דופן מקרש שיש ברחבו ארבעה טפחים ומשהו¹⁷, ומעמידו בפחות משלשה סמוך לאחד משתי הדפנות, וכשרה, אך בזה צריך לעשות צורת פתח¹⁸, שיתן קנה מהדופן השלימה אל גבי הדופן הקצרה וי"א שאין זה צריך צורת

פתח¹⁹, ויש להחמיר כסברא הראשונה. אולם אם עשה דופן רביעית שלד' טפחים העומדת פחות מג' לאחד הדפנות, כנזכר אין צריך צורת הפתח²⁰.

ג. לא סבר מר להא דרבא דאמר רבא ונתרת נמי בצורת הפתח

¹⁶ שאז נחשב כפתח, אך יותא מעשר אמות נחשב כפרצה וממילא מבטל את הדופן הקצרה כמש"כ במ"ב ס"ק חי. ומסתבר שיכול להיות פחות מעשר אמות מכל צד וא"כ יכול להיות הריוח בין שתי הדפנות הארוכות עשרים ואחד וחצי אמה

¹⁷ ופה אינו מועיל טפח ומשהו כמו בסוכה העשויה כ - ר ששם ששתי דפנות סמוכות אחת לשניה וע"כ די בשלישי בטפח בעלמא משא"כ בזה שהם רחוקים זה מזה ע"כ צריך לעשות דופן של ד' טפחים ומשהו ולהעמידו בפחות מג' סמוך לדופן אחד דהוי כלבוד ונחשב כאלו היה דופן שלם של ז' טפחים סמוך לדופן וממילא גם בזה יש שתי דפנות סמוכות להדדי כמו למעלה. מ"ב שם יד

¹⁸ אם המרחק בין ב' הדפנות העשויות כמבוי הוא פחות מ"ד טפחים, כך שע"י הדופן השלישית שהיא בת ד' טפחים, והלבוד ג' טפחים, נשאר פרוץ פחות מז' טפחים שוב אין צריך שם צורת הפתח לפי שניתר ע"י עומד מרובה.

¹⁹ מכיון שכאן יש תיקון טוב בפס ד' ואינו דומה להנ"ל ששם התיקון בפס רחב טפח שהתיקון הוא גרוע ע"כ צריך צוה"פ להשלים השיעור. מ"ב שם מז

²⁰ מועדים וזמנים ח"א סי' פ"א עפ"י המבואר בביאור הגר"א

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/GBwUrGXgJmSBYBitDGM0T3>

הלכות הדרף היומי

מסכת סוכה

אע"ג שלענין שבת צורת הפתח נחשב כמחיצה לענין סוכה אין תורת הפתח נחשבת כמחיצה אלא רק כהשלמה של מחיצה קיימת כדי לתת לה תואר דופן, ולפיכך סוכה שבנויה בדופן השלישית מצורת הפתח בלבד איננה כשרה²¹.

אולם אם שתי הדפנות כהלכתן ושלישית טפח עשויות מדלתות ולא רק צורת הפתח הסוכה כשירה בזמן שהדלתות סגורות, אבל כשאחד מהדלתות פתוח, אין הכשר סוכה.

ומותר לפתוח ולסגור הדלתות בחול המועד סוכות ואין בכך משום תעשה ולא מן העשוי, אבל ביום טוב ובשבת שבחג, כיון שפתיחת הדלתות גורמת לפסול הסוכה וסגירתן גורמת להכשיר הסוכה הרי יש בזה משום איסור בונה וסותר²².

ד. שתים כהלכתן ... וכן לשבת מגו דהויא דופן לענין סוכה הויא דופן לענין שבת

מה שנתבאר לעיל שכשיש לו שתי דפנות סמוכות זו אצל זו בזוית של תשעים מעלות כמין ר, שיכול לבנות קרש או קורה שיש ברחבה טפח ומשהו ולהעמידה במרחק של מעט פחות משלושה טפחים – 23.4 ס"מ בסמוך לאחד משתי הדפנות. ובצירוף עם צורת הפתח. הרי זו סוכה כשירה. זה אינו אלא להכשר סוכה, אך בשאר שבתות השנה²³ אין זה נחשב כמקום מוקף מחיצות וכרשות היחיד.

ואסור לטלטל א"כ יש תיקון ברוח רביעית, מלבד בשבת חול המועד סוכות או יום ראשו של סוכות שחל בשבת, שאומרים מגו כלומר מתוך שנחשב דופן לענין סוכה לאכול ולישון בתוכה, הרי הוא דופן לענין שבת זו, ומותר בשעת הדחק לטלטל בתוכה ולהוציא מן הבית דרך חלון הפתוח

²¹ עיין בר"ן דבפחות מן שתי דפנות שלימות ושלישית טפח וצוה"פ לא מהני אם יעשה כל הדפנות ע"י צוה"פ דאע"ג דצוה"פ היא מחיצה נמורה לענין שבת וכלאים, מ"מ לענין סוכה לא מהני אפילו בדופן שלישי ומכ"ש בשארי דפנות, והעתיקו האחרונים את דבריו אכן ברא"ש דף י"ט דעתו דמן התורה מהני צורת הפתח בכל דפנותיה ג"כ, אכן מדרבנן בעינן דוקא גם טפח שוחק מובא בפמ"ג בא"א סק"ז. ביאור הלכה שם ב ד"ה שיעמיד ובה"ל שם סעי' ו ד"ה נעץ

²² מקראי קודש סוכות ח"א סי' י', אורחות רבנו ח"ב עמ' רי"ט בשם הגר"י קניבסקי זצ"ל, שמירת שבת כהלכתה פכ"ד הערה קמ"ו.

²³ מ"ב שם ס"ק יא

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/GBwUrGXgJmSBYBitDGM0T3>

הלכות הדף היומי

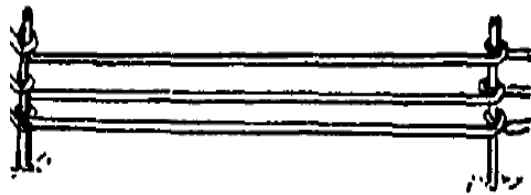
מסכת סוכה

לסוכה, אפילו אם לא עשה ערובי חצרות, אולם שלא בשעת הדחק ראוי להחמיר²⁴.

ה. דופן סוכה כדופן שבת ובלבד שלא יהא בין קנה לחברו שלשה טפחים

מותר²⁵ לעשות דפנות הסוכה על ידי שימוש בהלכות לבוד כלומר שעושה את מחיצות הסוכה על ידי קנים שמעמידם או חבלים שקושרם פחות פחות ממרחק שלושה טפחים – 23.4 אחד מהשני.

או שמעמיד קנים או קושר חבלים אחד מעל השני בפחות ממרחק שלושה טפחים – 23.4 עד לגובה עשרה טפחים, ובלבד שיעשה כן בארבעת הדפנות, מארבעה רוחות, אך עם עושה רק ג' מחיצות בסוכה, אם עשה כל הג' בקנים בלבד אינו מועיל²⁶.

²⁴ שיש לחשוש לדעת הר"ף שלא הביא דין זה של רבא כיון שסובר "דהא דרבא ליתא אלא ששווייה רשות היחיד לחייב הזורק לתוכו אבל לא שיהא מותר למלטל בכלה" וכמש"כ הר"ן ג. מדפי הר"ף ומובא בחיי אדם.

²⁵ ודעת החזו"א (סי' ע"ה סק"ב) לחלוק וסובר שגם כשעושה כל הד' רוחות בקנים פחות מג' טפחים אין מועיל אמנם בצירוף עם דפנות מיריעות סדינים וכדו' יועיל.

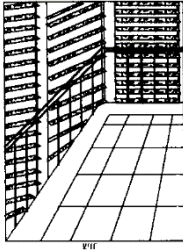
²⁶ כיון שהפרוץ מרובה על העומד ורק כשיש עומד גמור כפס ד' ומשהו יחד עם לבוד אמרי' שפרוץ מרובה כשר בסוכה אך כשאין עומד גמור אלא ר' על ידי לבוד אמרי' שפרוץ מרובה פסול. מ"א ריש סי' תרל ומובא במ"ב ס"ק ז ועיי"ש בא"א שזהו מדרבנן דמדאורייתא לבוד הוא כעומד גמור וכיון דאיכא ג' מחיצות מהני ומובא במ"ב שם ס"ק כב

הצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/GBwUrGXgJmSBYBitDGM0T3>

הלכות הדף היומי

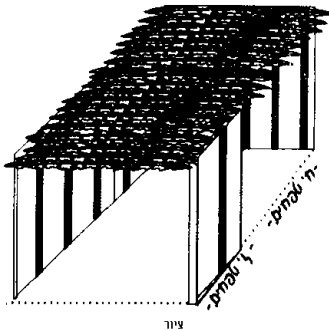
מסכת סוכה

ואם עושה שתי וערב, כלומר ע"י קנים זקופים לגובה (שתי) כשבין קנה לקנה פחות מג' טפחים, וגם לרוחב יש חבלים או קנים מתוחים (ערב) שאין בין חבל לחבל ג' טפחים הרי זה דופן הכשר לסוכה²⁷. ומועיל בשלוש דפנות.

ו. זיתרה שבת על סוכה שהשבת אינה נתרת

אלא בעומד מרובה על הפרוץ מה שאין כן בסוכה

סוכה שהוכשרה על ידי דופן שלישית אפילו טפה וצורת הפתח כנזכר או על ידי דופן של ארבע טפחים ולבוד כנזכר, הוכשרה אפילו אם יש בשתי הדפנות פתחים הרבה, שאין בהם צורת פתח. ואפילו אם כשתצרף כל הפרוץ שבכל הסוכה יהיה מרובה על העומד, בכל זאת כשרה, ובלבד שכשנשער את כל שטח העומד יש בו ארבע טפחים²⁸ וי"א²⁹ שצריך שיהיה בהם שבעה טפחים.

אולם אם בשתי הדפנות השלימות שיש בהן הכשר סוכה בפני עצמן, פרוץ שבהן מרובה על העומד שבהן, אסור.

סוכה שיש בה דפנות כהכשר סוכה אך פתוחה בקרנות כלומר בזויות, יותר מג' טפחים³⁰, אפילו אם עשה שם צורת הפתח דינה כסוכה המפולשת כנזכר³¹. אולם אם יש שתי זויות מחוברות אפילו אם יש פתחים בזויות האחרות, כשרה³².

²⁷ ולפי"ז במרפסות שיש להם מעקה של פסי ברזל זקופים ויש שם גם סגירה ע"י שלבי תריס נפתחים ונסגרים, הרי זה מחיצה שתי וערב וכשירה אפילו בשעה ששלבי התריס פתוחים. סי' הסוכה מילואים לפ"ז אות ו

²⁸ פמ"ג ומחצ"הש בדעת המג"א מובא במ"ב ס"ק כג

²⁹ לבושי שרד בדעת המג"א וכן נטה בשעה"צ ס"ק ב

³⁰ בה"ל שם ה"ד"ה כי

³¹ דאף דלענין שבת ע"י צורת הפתח הוי כסתום ממש לענין סוכה המור יותר דבעינן שיהא שתי דפנותיה מחוברות ממש בזוית ולא ע"י צוה"פ מ"ב שם ס"ק כד

³² מ"ב שם ס"ק כה

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/GBwUrGXgJmSBYBitDGM0T3>

הלכות הדרף היומי

מסכת סוכה

אם יש בסוכה פירצה יתירה על עשר אמות, אם הפירצה היא במקום הדופן הרביעית הסוכה כשירה, אך אם אין לה אלא שלוש דפנות והפירצה היא באחת מהם גם אם העומד מרובה הסוכה פסולה.³³

ונהגו עכשיו לעשות מחיצות שלימות, ולא להסתמך על עצות של לבוד וצוה"פ הנזכרים, כי אין הכל בקיאין בדין המחיצות, ומי שאין לו כדי ערכו למחיצות, עדיף אז לעשות ג' מחיצות שלימות, מד' שאינן שלימות, ובהלכות של ר' יצחק גיאות כתב שמצוה מן המובחר שיהיה ג' דפנות הסוכה סתומות מכל רוחותיה, ולא יהא מקום פתוח אלא מקום הפתח בלבד.

דף ז:

ז. סינך על גבי מבוי שיש לו לחי ... סינך על גבי פסי

ביראות כשרה

סינך על³⁴ גבי מבוי אפילו מפולש³⁵ שהעמידו לו לחי להתירו בטלמול בשבת, הרי זו סוכה כשרה לשבת הול המועד או יום טוב שחל בשבת, שמתוך שלחי זה מחיצה לענין שבת, נחשוב אותו כמחיצה לענין סוכה. וי"א³⁶ שרק במבוי שאינו מפולש שיש לו מחיצות מג' רוחות. והעמידו לו לחי התירו. ולכתחלה נכון להחמיר כדעה זו, ובמקום הדחק יש לסמוך אדעה ראשונה.³⁷

³³ מ"ב שם כו. ועיי"ש בבה"ל שמהב"ח משמשכ שכל הדופן פסולה. ואם יש בה צורת פתח, כשרה אפילו ביותר מעשר. אפילו אם הפרוץ מרובה כל כך עד שאפילו אם נחשיב את מקום צורת הפתח לעומד יהיה הפרוץ מרובה עליה גם כן כשר, דהרי כתבו הפוסקים דאין חילוק בצורת הפתח בין עשר ליותר מעשר. ולהרמב"ם, אפילו יש לה צורת פתח, אם יש לה פירצה יותר מעשר, פסולה אלא אי"כ עומד מרובה על הפרוץ. שם בשו"ע ובשעה"צ ס"ק כה

³⁴ שו"ע ונו"כ שם ז

³⁵ כך דעת המחבר ס"ל כהפוסקים דאפילו במבוי המפולש ויש לו לחי מצד אחד נוסף כשיעור הכשר סוכה לצד הלחי ג"כ כשר והטעם דעי" לחי נחשב לענין שבת אפילו רחב משהו כאלו היה מחיצה לאותו צד, וא"כ יש לו שלש מחיצות והוי מן התורה רה"י ואמרינן מינו דהוי מחיצה לענין שבת הוי נמי מחיצה לענין סוכה בשבת שאיקלע בתוך החג, ואף על גב דמדרבנן אסור למלטל בשלש מחיצות, בשבת דסוכה מותר משום מצות סוכה. מ"ב שם ס"ק לב

³⁶ דעת הרמ"א שם דאין להתיר אלא במקום שלחי מתיר לענין שבת דהיינו במקום סתום מג' רוחות וברוח רביעית יש לו לחי דשם מותר אף מדרבנן למלטל בשבת בזה מתירין לענין סוכה משום מינו אף דלענין סוכה לא נוכל לחשוב כ"א שתי דפנות שהסכך הוא רק לצד הלחי לבד.

³⁷ מ"ב שם לו

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/GBwUrGXgJmSBYBitDGM0T3>

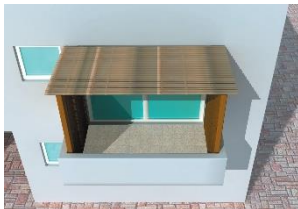
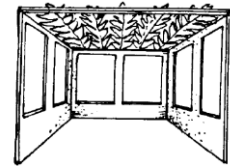
הלכות הדרף היומי

מסכת סוכה

וכן אם סיכך על גבי באר³⁸ ברשות הרבים שיש לו פסין בזמן שיש עולי רגלים, או בזמן הזה במקום שאין מצוי מים³⁹. כלומר שהעמידו ארבע קורות – קרשי עץ נעוצות בארבעה רוחות זו כנגד זו סביבות הבאר שכל קורה נוטה אמה לכאן ואמה לכאן, לעשות רה"י למלטל בתוכו והתירוה משום עולי רגלים שיהיו יכולים לשאוב מים לבהמתן מן הבור שהוא רשות היחיד ועומד ברשות הרבים, ועל ידי הפסין נעשה סביבות הבאר רשות היחיד, ואף על גב דלא התירו זה אלא לעולי רגלים הכא משום מצות סוכה התירו ג"כ דבר זה בשבת שבתוך החג והרי זו סוכה כשרה לשבת חול המועד או יום טוב שחל בשבת, שמתוך שלחי זה ופסין אלו מחיצות לענין שבת, נחשוב אותם כמחיצות לענין סוכה.

ח. ושחמתה מרובה מצלתה פסולתה ... חמתה מחמת סיכוך ולא מחמת דפנות

כל הדברים כשרים לדפנות⁴⁰, ואפילו חמתה מרובה מצלתה מחמת הדפנות, כשרה. ולפיכך אפילו אם היו פרצות גדולות בדפנות שעי"ז חמתה מרובה מצלתה.

או שיש לה רק שלוש דפנות והצד הרביעי פרוץ לגמרי ופונה לצד דרום ונכנסת בו החמה ולפיכך אין בה צל מ"מ כשרה שרק בסכך צריכים אנו שיהיה צל מרובה על החמה אבל לא במה שנכנס מחמת הדפנות.

ט. העושה סוכתו כמין צריף או שסמכה לכותל

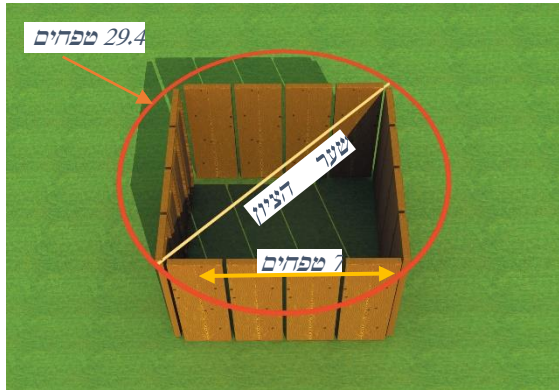
יתבאר להלן דף יט: בעזה"ת

י. סוכה העשויה כנבשן

³⁸ ומשמע לכאורה דדוקא כשיש שם באר ולא כדעת הראב"י דס"ל אף על פי שאין שם בור כמובא ברא"ש ועיין במאמר מרדכי וצ"ע. בה"ל שם ד"ה או ע"ג
³⁹ מ"ב שם לה ומשמע שלדעת המחבר גם במקום שאין עולי רגלים ובמקום שיש מים, יועיל משום שמדאורייתא הרי זה רה"י וכלחי במבוי מפולש.
⁴⁰ שו"ע ונו"כ תרל א

הלכות הדף היומי

מסכת סוכה

סוכה שדפנותיה עשויות בעיגול צריך שהקיפה יהיה עשרים ותשעה מ"מ ושתי חמישיות מ"מ⁴¹. שבהיקף זה נוכל לרבע בתוכה שבעה על שבעה מ"מ.

וכל הסוכה כשרה לישיב בה וא"צ לצמצם לישיב דוקא בתוך הריבוע.

סוכה של שתי דפנות בעזרה אלכסונית שיש בה כדי לרבע ז' על ז' מ"מ, הרי היא כשרה ונידונת כסוכה בת ג' דפנות⁴².

⁴¹ דהא בעינן שיעור ז' על ז' במרובע, ובכל מרובע יש באלכסונו שני חמישין יותר, ועל כן באלכסונו של שבעה מ"מ הוא עשרה מ"מ פחות חמש, וכל שיש ברחבו מ"מ יש בהיקפו ג' מ"מ, נמצא כ"מ מ"מ ושני חמישין. ועיין בפרק קמא דערובין בפירוש המשנה להר"מ דיבור המתחיל היתה שער הצינור שם ס"ק ד.
⁴² החזו"א לענין הלכות עירובין (סי' ע"ב סק"ה) כותב שנידון כג' דפנות, ולכאורה הוא הדין לענין סוכה יש להכשירה כיון שיש כאן סגירה מג' רוחות ולא גרע מסוכה עגולה.

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/GBwUrGXgJmSBYBitDGM0T3>